

SAVSTARPĒJĀS ATBILSTĪBAS PRASĪBAS

SMR: Tiesību aktos paredzētās apsaimniekošanas prasības

LLVA – Standarti zemes labu lauksaimniecības un vides apstākļu nodrošināšanai

Joma	Galvenais jautājums	Prasības un standarti			
		<i>veids</i>	<i>apraksts</i>	<i>pants</i>	<i>LV normatīvu veids, prasība</i>
Vide, klimata pārmaiņas, zemes labi lauksaimniecības apstākļi	Ūdens resursi	SMR 1	Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (OVL 375, 31.12.1991., 1. lpp.)	4. un 5. pants	<p>Ūdeņu aizsardzība pret piesārņojumu ar nitrātiem, kuru rada lauksaimnieciskas izcelsmes avoti (prasības jāievēro īpaši jutīgajās teritorijās saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem) - prasība "Pasākumi attiecībā uz kūtsmēsļu apsaimniekošanu un mēslojumu lietošanas aizliegums gar virszemes ūdensobjektiem".</p> <p><u>Aizsargjoslu likums</u> – paredz prasību attiecībā uz mēslošanas līdzekļu lietošanu: 10 metrus platā joslā aizliegts lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus.</p> <p>Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par „Īpašās vides prasībām piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs”:</p> <p>Kūtsmēsļu savākšanai, novadišanai un uzglabāšanai ir noteiktas šādas prasības:</p> <ul style="list-style-type: none"> * krātuves pamatni un sienas izbūvē no ūdensnecaurlaidīga materiāla, kas ir izturīgs pret tehnikas ietekmi; * pakaišu kūtsmēsļus atļauts uzglabāt kaudzē uz lauka ne ilgāk par 10 mēnešiem; * pirms kaudzes veidošanas ierīko absorbējoša materiāla (salmu, kūdras) pamatni, lai tā spētu uztvert kūtsmēsļos esošo šķīdrumu un pasargātu no noteces. Kaudzi nosedz ar absorbējoša materiāla aizsargslāni, lai mazinātu atmosfēras nokrišņu iedarbību, novērstu noteci un gaistošo vielu iztvaikošanu. <p>Prasība "Pasākumi attiecībā uz mēslošanas līdzekļu lietošanu un uzskaiti" - Ministru kabineta noteikumos "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem": => <u>mēslošanas līdzekļus</u>:</p>

				<ul style="list-style-type: none"> * neizklidē uz sasalušas, pārmitras vai ar sniegu klātas augsnes; * izklidē palienēs un plūdu apdraudētajās teritorijās tikai pēc iespējamo plūdu sezonas beigām. Minerālmēslus minētajās teritorijās izsēj tikai kultūraugu veģetācijas laikā; * izklidē ne tuvāk par 50 metriem no ūdenstecei vai ūdenstilpes krasta līnijas, ja nogāzes slīpums uz ūdenstecei vai ūdenstilpei pusi ir lielāks par 10 grādiem; * nogāzē, kuras slīpums ir lielāks par 10 grādiem, izklidē, ja lauku klāj augu sega vai ja mēslošanas līdzeklis nekavējoties tiek iestrādāts tieši augsnē; => <u>uzglabājot un lietojot kūtsmēslus:</u> * ar kūtsmēsliem iestrādātais slāpekļa daudzums vienā lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektārā gadā nedrīkst pārsniegt 170 kilogramu, kas atbilst 1,7 dzīvnieku vienībām; * ja saimniecībā saražotais slāpekļa daudzums ar kūtsmēsliem pārsniedz 170 kilogramu uz vienu saimniecības lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru gadā, operators dokumentāri pierāda saražotā kūtsmēsliu pārpalikuma nodošanu citām saimniecībām vai to izmantošanu citā veidā; <u>Īpaši jutīgajās teritorijās papildus vispārīgajām prasībām ievēro šādas prasības:</u> * laikposmā no 15.novembra līdz 15.martam neizklidē nekāda veida kūtsmēslus; * slāpekli saturošus minerālmēslus zālajos neizsēj laikposmā no 15.septembra līdz 15.martam, bet pārējiem kultūraugiem, kā arī augļu dārzeņos jebkuru minerālmēsli izsēja un iestrāde augsnē nav pieļaujama laikposmā no 1.novembra līdz 15.martam; * lietojot minerālmēslus, nepārsniedz šajos noteikumu noteiktās maksimāli pieļaujamās slāpekļa minerālmēsliu normas kultūraugiem, bet, ja saimniecība veic augu barības elementu bilances aprēķinu, šo noteikumu noteiktās maksimālās pieļaujamās slāpekļa normas atļauts pārsniegt, ja bilances intensitāte (plānotā slāpekļa norma pret slāpekļa iznesi ar ražu) konkrētā laukā slāpeklim nav lielāka par 120 procentiem; * operators, kas apsaimnieko lauksaimniecībā izmantojamo zemi 20 hektāru un lielākā platībā, kā arī audzē dārzeņus, kartupeļus, augļu kokus vai ogulājus trīs hektāru un lielākā platībā, dokumentē lauka vēsturi par katru lauku un, lietojot mēslošanas līdzekļus: * katru gadu saskaņā ar šo noteikumu prasībām, sagatavo katra lauka kultūraugu mēslošanas plānu ne vēlāk kā līdz kultūraugu sējai vai stādīšanai, ilggadīgiem sējumiem un stādījumiem – līdz veģetācijas sākumam; * kultūraugu mēslošanas plāna sagatavošanā pamatojas uz augšņu agroķīmiskās izpēti (kartēšanas) datiem, kas nav vecāki par pieciem gadiem, vai izmanto agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju datus, kas balstīti uz augšņu analīžu rezultātiem, un augšņu agroķīmiskās kartēšanas lietu glabā vismaz piecus gadus; * uzskaita un dokumentē visus saimniecībā iegādātos minerālmēslus, norādot minerālmēsliu nosaukumu, pamatsastāvu un daudzumu; * katru gadu ne vēlāk kā līdz 15.maijam iesniedz Valsts augu aizsardzības dienestā kultūraugu mēslošanas plāna kopsavilkumu par kārtējā gada ražu saskaņā ar šo noteikumu noteikto; * lauku vēstures dokumentāciju glabā vismaz trīs gadus; * rudens un ziemas periodā vismaz 50 procentu saimniecības lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem zaļās platības (daudzgadīgie zālāji, ziemāju graudaugi, ziemas rapsis, nesastrādāta rugaine, dārzeņu, lopbarības biešu, cukurbiešu laksti
--	--	--	--	--

			(lapas)).
	LLVA 1	Buferjoslu izveide gar ūdensteci (L)	Saskaņā ar Ministru kabineta Noteikumiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru, gar noteiktiem ūdensobjektiem 10 m platā joslā nelieto mēslošanas līdzekļus
	LLVA 2	Ja apūdeņošanā lietotā ūdens izmantošanai nepieciešama atļauja, – atļauju procedūru ievērošana	Saskaņā ar Ministru kabineta Noteikumiem par pazemes ūdens resursu apzināšanas kārtību un kvalitātes kritērijiem ir ūdens resursu lietošanas atļauja, ja izmanto virszemes vai pazemes ūdeņus vairāk kā 10 kubikmetrus diennaktī
	LLVA 3	Gruntsūdeņu aizsardzība pret piesārņojumu – aizliegums veikt tiešu nopludināšanu gruntsūdeņos un pasākumi gruntsūdeņu netiešā piesārņojuma novēršanai, kas rodas, nopludinot zemē Direktīvas 80/68/EEK pielikumā minētās bīstamas vielas un tām iesūcoties zemē; šeit domāta tā minētās direktīvas versija, kas ir spēkā tās spēkā esamības pēdējā dienā, ciktāl tas attiecas uz lauksaimnieciskām darbībām	Saskaņā ar Ministru kabineta Noteikumiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, neievada piesārņojošās vielas (arī prioritārās vielas un bīstamās vielas) pazemes ūdeņos, ja nav saņemta atbilstoša atļauja saskaņā ar kārtību, kādā tiek noteikta piesārņojošo vielu emisija ūdenī.
Augsne un oglekļa krāja	LLVA 4	Minimālais augsnes segums	Lauksaimniecībā izmantojamā zemē izmantojamās zemes daļu, kuras nogāzes garums ir vismaz 20 metru un slīpums ir lielāks par 10 grādiem, no kārtējā gada 1.oktobra līdz nākamā gada 31.martam nodrošina vismaz ar minimālu kultūraugu veģetāciju vai saglabā rugaini.
	LLVA 5	Minimāla tādas zemes apsaimniekošana, kurā tiek ņemti vērā vietai specifiskie apstākļi, lai ierobežotu eroziju	Lauksaimniecībā izmantojamā zemē tiek kopta lauksaimnieka atbildībā esošā meliorācijas sistēma, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu. <u>Meliorācijas sistēma</u> kopta, nodrošinot, ka:

				<p>* grāvju gultnēs vismaz 1,5 m platumā novākti koki un krūmi, to atvases, izvākti grunts ieskalojumi, sadzīves atkritumi un krituši koki, piesērējumi, bebru aizsprostojumi, kas traucē ūdens plūsmu gultnē, no caurtekām iztīrīts piesārņojums, novērsta nogāžu lokālas deformācijas;</p> <p>* drenu sistēmā drenu akas nosegtas ar vāku un ierīkots signālstabiņš, drenu akas piesērējumu iztīrīts, tīrs uztvērējaku filtra materiāls, nepieļauj koku un krūmu augšanu drenu sistēmas nosusināmajā platībā, iztīrītas drenu kolektoru iztekas no sanesumiem, novākti kokaugi ap drenu kolektoru iztekām – ne mazāk kā 5 m attālumā uz katru pusi no iztekas;</p> <p>* meliorācijas sistēmas kopj un saglabā tā, lai nepasliktinātu citu zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju zemes izmantošanas iespējas un meliorācijas sistēmas darbību.</p>
	LLVA 6	Augsnes organisko vielu satura saglabāšana, izmantojot atbilstīgas metodes, tostarp aizliegums dedzināt aramās rugaines, izņemot fitosanitāru apsvērumu dēļ (2)		Rugaini vai sauso zāli aizliegts dedzināt uz lauka.
Bioloģiskā daudzveidība	SMR 2	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.)	3. panta 1. punkts, 3. panta 2. punkta b) apakšpunkts, 4. panta 1., 2. un 4. punkts	<p>Pasākumi, lai saglabātu, uzturētu vai atjaunotu atsevišķu putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju - Sugu un biotopu aizsardzības likumā noteikts => Zemes īpašniekiem un pastāvīgajiem lietotājiem ir pienākums: - neierobežot īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izpēti, uzskaiti un kontroli; - nodrošināt migrējošiem dzīvniekiem (arī putnu sugām, kas nav iekļautas īpaši aizsargājamo sugu sarakstos) netraucētu atpūtu un barošanos migrācijas sezonas laikā, ieviest saudzīgas ekoloģiskās metodes, lai novērstu dzīvnieku nodarītos postījumus.</p> <p>Piesārņojuma vai kaitējuma novēršana dzīvotnēm un savvaļas putnu dzīvei noteikta ar Ministru kabineta Noteikumiem par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu: * Mikroliegumos, kas izveidoti mežos ligzdojošu īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai, aizliegta jebkāda veida darbība, kas ir pretrunā ar mikrolieguma izveidošanas mērķiem un uzdevumiem, iznīcina vai traucē attiecīgo īpaši aizsargājamo sugu, bojā tās biotopu, tai skaitā: -mežsaimnieciskā darbība, izņemot mežsaimniecībā izmantotos biotehniskos pasākumus mikrolieguma apsaimniekošanai, kā arī meža ugunsdzēsības un ugunsdrošības pasākumus; - grāvju un ceļu būvniecība;</p>

			<p>- grāvju un ceļu rekonstrukcija, ja nav saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja, kas izdota, pamatojoties uz eksperta atzinumu;</p> <p>- medījamo dzīvnieku piebarošana no 1.marta līdz 30.jūnijam mikroliegumos, kas izveidoti medņa, melnā stārķa, jūras ērgļa, zivju ērgļa un klinšu ērgļa ligzdošanas vietu aizsardzībai;</p> <p>- medību torņu ierīkošana un izmantošana un medības no 1.februāra līdz 31.jūlijam mikroliegumos, kas izveidoti melnā stārķa, jūras ērgļa, zivju ērgļa, mazā ērgļa un klinšu ērgļa ligzdošanas vietu aizsardzībai;</p> <p>- citas darbības, kuras eksperts atzinis par nelabvēlīgām un norādījis savā atzinumā;</p> <p>- periodiskā ceļu uzturēšana no 1.februāra līdz 31.jūlijam;</p> <p>- pasākumi meža dabiskās atjaunošanas veicināšanai un jaunaudžu kopšana no 1.februāra līdz 31.jūlijam, izņemot gadījumus, ja eksperts šīs darbības ir atzinis par pieļaujamām.</p> <p>No 1.augusta līdz 31.janvārim cauri mikroliegumiem, kas izveidoti mežos ligzdojošu īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai, atļauts pievest kokmateriālus no cirmām citās mežaudzēs tikai tādos gadījumos, ja nav iespējams cits izvešanas maršruts.</p> <p>Mikroliegumos, kas izveidoti ūdenstilpēs un ūdenstecēs ligzdojošu īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai, pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas no 1.augusta līdz 31.martam atļautas šādas darbības, ja tās neapdraud īpaši aizsargājamo sugu vai tās dzīvotni - darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu (arī meliorācija).</p> <p>Savvaļas putnu aizsardzības sistēmai atbilstošās prasības noteiktas Sugu un biotopu aizsardzības likumā, kur aizliegtās darbības ar īpaši aizsargājamo sugu dzīvniekiem, to skaitā putniem, attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu dzīvniekiem, to skaitā putniem, visās to attīstības stadijās ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> * jebkura mērķtiecīga ķeršana vai nogalināšana; * apzināta traucēšana (īpaši vairošanās, mazuļu augšanas, spalvmešanas, ziemas guļas un migrācijas laikā) un dzīvotņu postīšana; * apzināta putnu ligzdu un olu iznīcināšana vai bojāšana, ligzdu pārvietošana, putnu olu lasīšana un iegūšana, ja tās ir pilnas; * vairošanās vietu iznīcināšana vai bojāšana; * putnu dzīvotņu piesārņošana, kaitējuma nodarīšana tām vai citāda putnu traucēšana.
SMR 3	Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.)	6. panta 1. un 2. punkts	<p>Dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzībai, pasākumi attiecībā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām:</p> <p>Dabas lieguma teritorijā aizliegts:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dedzināt virsāju un niedru platības, kā arī meža zemsedzi, ja vien tas nav īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanas pasākums, kura veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un ir rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija; - bojāt vai iznīcināt (arī uzarot, kultivējot vai ieaudzējot mežu) palieņu un terašu plavas; - mainīt zemes lietošanas kategoriju, izņemot: - dabiski apmežojušās vai pirms aizsargājamās teritorijas izveidošanas apmežotas lauksaimniecības zemes lietošanas kategorijas maiņu uz kategoriju "mežs" vai

			<p>"krūmājs";</p> <ul style="list-style-type: none"> - upju dabiskā tecējuma atjaunošanu; - ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju; - zemes lietošanas kategorijas maiņu nacionālo parku dabas lieguma zonā; - īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu. <p>Dabas parka teritorijā aizliegts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dedzināt virsāju un niedru platības, kā arī meža zemsedzi, ja vien tas nav biotopu atjaunošanas pasākums, kura veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un ir rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija; - mainīt zemes lietošanas kategoriju. <p>Aizsargājamo ainavu apvidus teritorijā aizliegts dedzināt virsāju un niedru platības, kā arī meža zemsedzi, ja vien tas nav biotopu atjaunošanas pasākums, kura veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un ir rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija.</p> <p>Dabas pieminekļa teritorijā aizliegts mainīt zemes lietošanas kategoriju, izņemot zemes lietošanas kategorijas maiņu aizsargājamās dendroloģiskajās stādījumos saskaņā ar normatīvajiem aktiem par parku ierīkošanu un apsaimniekošanu.</p> <p>Pasākumi attiecībā uz aizsargājamām augu sugām:</p> <p>Sugu un biotopu aizsardzības likumā noteiktās aizliegtās darbības ar īpaši aizsargājamo sugu augiem, sēnēm un ķērpjiem - attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem, sēnēm un ķērpjiem vai to daļām visās attīstības stadijās ir aizliegta to lasīšana, noplūšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana.</p> <p>Saskaņā ar Ministru kabineta Noteikumiem par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu:</p> <p>*Mikroliegumos, kas izveidoti zīdītāju, abinieku, rāpuļu, bezmugurkaulnieku, vaskulāro augu, sūnu, aļģu, ķērpju un sēņu sugu un biotopu aizsardzībai, aizliegta jebkāda veida darbība, kas ir pretrunā ar mikrolieguma izveidošanas mērķiem un uzdevumiem, iznīcina vai traucē attiecīgo īpaši aizsargājamo sugu, bojā vai iznīcina tās dzīvotni, bojā vai iznīcina īpaši aizsargājamo biotopu, negatīvi ietekmē ekosistēmas struktūru, tai skaitā:</p> <p>* minerālmēslu, pesticīdu un bīstamo ķīmisko vielu lietošana;</p> <p>* darbības, kuru rezultātā mainās zemes lietošanas kategorija, izņemot gadījumus, ja tās nepieciešamas īpaši aizsargājamās sugas dzīvotņu vai biotopa uzturēšanai vai atjaunošanai pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas, grunts uzbēršana, zemes virskārtas nostumšana.</p>
Ainava, minimālais apsaimniekošana	LLVA 7	Ainavas īpašību, tostarp attiecīgos gadījumos dzīvzogu, diķu, grāvju, rindās, grupās vai atsevišķi augošu koku,	<p>Saglabā un nepieļauj dabas pieminekļu – dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju – iznīcināšanu vai bojāšanu, ja tie aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu.</p> <p>Lauksaimniecības zemes platībās Sosnovska latvāņu augu sugas augi nopļaujami līdz ziedēšanas fāzei.</p>

	s līmenis		laukmaļu un terašu saglabāšana, tostarp aizliegums griezt dzīvžogus un cirst kokus putnu vairošanās un ligzdošanas sezonā, un iespējamie pasākumi invazīvo augu sugu izplatības novēršanai.		Neveic dzīvžogu un koku griešanu laika periodā no 1.marta līdz 31.jūlijam platībās, kas atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, un no 1.aprīļa līdz 30.jūnijam pārējās teritorijās.
Sabiedrības veselība, dzīvnieku veselība un augu veselība	Pārtikas nekaitīgums	SMR 4	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.)	14. un 15. pants, 17. panta 1. punkts (e) un 18., 19. un 20. pants	Higiēnas noteikumu prasība "Pārtikas vispārējās nekaitīguma prasības" prasība "Prasības piena ieguvei un pirmapstrādei" Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulas (EK) Nr.853/2004 , ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku, III pielikuma IX sadaļas I nodaļas I daļas 1.punkta "b", "c", "d" un "e" apakšpunkts, 2.punkta "a", "b" un "c" apakšpunkts, 3.punkta "a" apakšpunkts, "b" apakšpunkta "i" un "ii" apakšpunkts un "c" apakšpunkts, 4. un 5.punkts, III pielikuma IX sadaļas II nodaļas A sadaļas 1., 2., 3. un 4.punkts, III pielikuma IX sadaļas II nodaļas B sadaļas 1.punkta "a" un "d" apakšpunkts, 2.punkts un 4.punkts prasība "Prasības olu aprītei" Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulas (EK) Nr.853/2004 , ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku, III pielikuma X sadaļas I nodaļas 1.punkts prasība "Lauksaimniecības dzīvnieku barības nekaitīguma prasības" Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 12.janvāra Regulas (EK) Nr.183/2005 , ar ko paredz barības higiēnas prasības, 5.panta 1., 5. un 6.punkts, I pielikuma A daļas I sadaļas 4.punkta "e" un "g" apakšpunkts, I pielikuma A daļas II sadaļas 2.punkta "a", "b" un "e" apakšpunkts, III pielikuma 1. un 2.punkts
		SMR 5	Padomes Direktīva 96/22/EK (1996. gada 29. aprīlis) par noteiktu hormonālas vai tirostatiskas iedarbības vielu un beta-agonistu lietošanas aizliegumu lopkopībā, un ar ko atceļ Direktīvas 81/602/EEK, 88/146/EEK un 88/299/EEK (OV L 125, 23.5.1996., 3. lpp.)	3. panta a), b), d) un e) apakš-punkts un 4., 5. un 7. pants	Saskaņā ar Ministru kabineta Noteikumiem par ierobežojumiem zāļu lietošanā dzīvniekiem un prasības dzīvnieku un to izcelsmes produktu aprītei, ja dzīvniekiem lietotas zāles: *terapeitisks zāļu lietošanas nolūks – atļautas vielas (testosteronu, progesteronu un tā atvasinājumus, aliltrebolonu, beta-agonistus) saturošu zāļu lietošana lauksaimniecības dzīvnieka reprodiktīvo (auglības) traucējumu ārstēšanai, nevēlamas grūsnības pārtraukšanai, beta-agonistu lietošana govīm tokolīzes stimulēšanai dzemdību laikā un beta-agonistu lietošana zirgu dzimtas dzīvniekiem (turpmāk – zirgi) respiratoru traucējumu, navikulārās slimības (navikulārā sindroma) un laminīta ārstēšanai un tokolīzes stimulēšanai; *zootehnisks zāļu lietošanas nolūks – hormonālas vielas (vielās ar estrogēnu (izņemot estradiolu β 17 un tā esterveidīgos atvasinājumus), androgēnu vai gestagēnu iedarbību) saturošu zāļu lietošana lauksaimniecības dzīvniekiem, lai sinhronizētu meklēšanos (oestrus) un sagatavotu olšūnu recipientus un donorus vai veiktu akvakultūras dzīvnieku dzimuma inversiju; *neatļauta zāļu lietošana – saskaņā ar veterināro zāļu apriti reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem aizliegtu zāļu lietošana dzīvniekiem vai saskaņā ar veterināro

			<p>zāļu apriti reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem atļautu zāļu lietošana neatbilstoši nosacījumiem zāļu reģistrācijas dokumentācijā;</p> <p>* neatļautās zāles – zāles, kas satur tireostatiskās vielas, stilbēnus un to sāļus un esterus, stilbēnu atvasinājumus, estradiolu 17 β un tā esterveidīgos atvasinājumus. Neatļautās zāles lauksaimniecības dzīvniekiem lietot aizliegts</p> <p>Terapeitiskā vai zootehniskā nolūkā zāles atļauts lietot, ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - attiecīgās zāles ir reģistrētas un izplatītas saskaņā ar zāļu apriti reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem; - dzīvnieks ir apzīmēts un reģistrēts atbilstoši dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu un dzīvnieku apzīmēšanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem; - dzīvnieku tur novietnē, kas reģistrēta atbilstoši dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu un dzīvnieku apzīmēšanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un ir pilnvarota veterinārārsta vai dienesta inspektora uzraudzībā; - pirms zāļu lietošanas dzīvnieku ir izmeklējis praktizējošs veterinārārsts. <p>Zāļu lietošana terapeitiskā un zootehniskā nolūkā nav atļauta dzīvniekiem, no kuriem iegūst dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktus (turpmāk – produktīvie dzīvnieki) vai reprodūktīvi mazvērtīgiem dzīvniekiem, kurus sāk nobarot, izņemot beta-agonistus saturošas zāles injekcijas veidā, lai ierosinātu tokolīzi govīm dzemdību laikā.</p> <p>Terapeitiskā nolūkā lauksaimniecības dzīvniekiem atļauts ievadīt zāles, kas satur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - testosteronu, progesteronu un to atvasinājumus, kuru pamatsavienojumi pēc hidrolīzes viegli uzsūcas aplicēšanas vietā. Minētās zāles lauksaimniecības dzīvniekam ievada praktizējošs veterinārārsts injekcijas vai maksts spirāles veidā olnīcu disfunkcijas ārstēšanai. Zāles aizliegts ievadīt implantu veidā; - aliltrebolonu (iekšķīgi) vai beta-agonistus zirgiem saskaņā ar lietošanas instrukciju. Zāles ievada praktizējošs veterinārārsts vai dzīvnieka īpašnieks (turētājs) praktizējoša veterinārārsta uzraudzībā; - beta-agonistus injekcijas veidā, lai ierosinātu tokolīzi govīm dzemdību laikā. Zāles ievada praktizējošs veterinārārsts. <p>Zootehniskā nolūkā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zāles, kas satur hormonālas iedarbības vielas, lauksaimniecības dzīvniekiem ievada praktizējošs veterinārārsts, bet meklēšanās sinhronizāciju un donoru un recipientu sagatavošanu embriju implantēšanai var veikt arī cita persona praktizējoša veterinārārsta uzraudzībā; - atļauts ievadīt androgēnas iedarbības zāles akvakultūras dzīvniekiem, lai veiktu dzimuma inversiju pirmo triju dzīves mēnešu laikā. Zāles ievada praktizējošs veterinārārsts vai cita persona praktizējoša veterinārārsta uzraudzībā. <p>Zāles, kas satur beta-agonistus vai hormonālas vielas, aizliegts ievadīt lauksaimniecības dzīvniekiem, izņemot, ja zāles paredzēts lietot terapeitiskos vai zootehniskos nolūkos.</p> <p>Lauksaimniecības dzīvnieku īpašniekiem (turētājiem) aizliegts turēt un glabāt beta-agonistus saturošas zāles, ko var lietot tokolīzes ierosināšanai.</p>
--	--	--	---

				<p>Aizliegts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izplatīt vai kaut lauksaimniecības dzīvniekus, kuriem ievadītas zāles, kas satur neatļautās vielas, beta-agonistus vai hormonālas iedarbības vielas, un lauksaimniecības dzīvniekus, kuriem organismā konstatētas minētās vielas, izņemot, ja zāles paredzēts lietot terapeitiskā vai zootehniskā nolūkā; - izplatīt vai pārstrādāt, tādu dzīvnieku izcelsmes gaļu un produktus, kuriem ievadītas zāles, kas satur neatļautās vielas, beta-agonistus vai hormonālas iedarbības vielas, un, kuriem organismā konstatētas minētās vielas; - izplatīt akvakultūras dzīvniekus vai to izcelsmes pārtikas produktus, ja dzīvniekiem ievadītas zāles, kas satur neatļautās vielas, beta-agonistus vai hormonālas iedarbības vielas. <p>Atļauts izplatīt patēriņam cilvēku uzturā gaļu un citus dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktus, kas iegūti no lauksaimniecības dzīvniekiem, kuriem ievadītas hormonālas iedarbības zāles vai beta-agonisti, ja praktizējošs veterinārārsts vai dienesta inspektors konstatē, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzīvnieki ir ārstēti atbilstoši šo noteikumu minētajām prasībām; - zāles, kas izmantotas dzīvnieku ārstēšanā, atbilst šo noteikumu minētajām prasībām; - pirms dzīvnieka kaušanas ir beidzies zāļu izdalīšanās periods no dzīvnieka organisma. <p>Atļauts izplatīt vaislas dzīvniekus vai vaislas dzīvniekus reproduktīvā vecuma beigās, ja tiem reproduktīvā vecumā lietotas zāles terapeitiskā vai zootehniskā nolūkā, kā arī izplatīt un pārstrādāt šādu dzīvnieku gaļu, ja ir izpildītas šo noteikumu minētās prasības un ir beidzies zāļu izdalīšanās periods no dzīvnieka organisma.</p> <p>Dienests atļauj pārdot augstvērtīgus zirgus, īpaši sporta zirgus, sacīkšu zirgus, cirka zirgus un vaislai vai izstādēm paredzētus zirgus, kuriem terapeitiskā nolūkā ievadītas aliltrebolonu vai beta-agonistus saturošas zāles un nav beidzies šo zāļu izdalīšanās periods no dzīvnieka organisma, ja ir ievēroti nosacījumi, kas reglamentē zāļu lietošanu terapeitiskā nolūkā, un ārstēšanas veids un datums ir ierakstīts zirga sertifikātā vai pasē atbilstoši normatīvajiem aktiem par zirgu identifikāciju.</p>
Dzīvnieku identifikācija un reģistrācija	SMR 6	Padomes Direktīva 2008/71/EK (2008. gada 15. jūlijs) par cūku identificēšanu un reģistrēšanu (OV L 213, 8.8.2005., 31. lpp.).	3., 4. un 5. pants	<p>Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu „Lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība, kā arī lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība” prasībām:</p> <p>Lauksaimniecības dzīvnieka īpašniekam vai fiziskai vai juridiskai personai, kas pastāvīgi vai uz noteiktu laiku atbild par lauksaimniecības dzīvniekiem (arī to transportēšanas, tirgošanas un sacensību laikā), ir pienākums reģistrēt ganāmpulku un novietni un atjaunot informāciju par tajā notikušajām pārmaiņām.</p> <p>Liellopu, cūku, aitu un kazu īpašnieks vai turētājs elektroniski vai papīra formā veido un uztur novietnes dzīvnieku reģistru. Novietnes dzīvnieku reģistru un tajā ierakstīto informāciju glabā vismaz trīs gadus pēc dzīvnieku likvidēšanas un pēc pieprasījuma uzrāda Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonai.</p> <p>Ja lauksaimniecības dzīvniekus pārvieto no vienas novietnes uz citu (izņemot pārvietošanu uz kautuvi), īpašnieks vai turētājs aizpilda dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju un septiņu dienu laikā pēc attiecīgā notikuma elektroniski vai papīra</p>

				<p>formā iesniedz to datu centrā.</p> <p>Īpašnieks vai turētājs katru mēnesi aizpilda cūku kustības kopsavilkumu, kurā atspoguļo cūku kustību novietnē attiecīgajā laikposmā, un līdz nākamā mēneša desmitajam datumam elektroniski vai papīra formā iesniedz to datu centrā reģistrēšanai. Ja cūkas tiek audzētas paša vajadzībām, cūku kustības kopsavilkumu elektroniski vai papīra formā iesniedz datu centrā mēneša laikā pēc cūku pirmreizējas ievietošanas novietnē un turpmāk par katru iepriekšējo pusgadu mēneša laikā pēc 1.janvāra un 1.jūlija.</p> <p>Īpašnieks vai turētājs pēc pieprasījuma Pārtikas un veterinārajam dienestam uzrāda dokumentus ar informāciju par cūkām, kas bijušas viņa īpašumā, to izcelsmi un identifikāciju, kā arī, ja nepieciešams, pārvietošanas galamērķi, kur tās pārvestas, pārdotas vai nokautas.</p> <p>Cūku ar krotāliju vai tetovējumu apzīmē pirms katras dzīvnieka pārvietošanas ārpus novietnes, saglabājot iepriekšējo krotāliju vai tetovējumu, ja cūka jau bijusi apzīmēta. Krotālijā vai tetovējumā norāda novietnes reģistrācijas numuru. Krotālijā vai tetovējumā norādīto novietnes numuru nedrīkst aizstāt bez datu centra atļaujas (izņemto, ja īpašnieks, pārvietojot tā ganāmpulkā esošās cūkas no vienas novietnes uz otru novietni vai uz tam piederošu kautuvi, tās var neapzīmēt, ja tiek nodrošināta dzīvnieku izsekojamība un ir saņemta Pārtikas un veterinārā dienesta atļauja).</p> <p>Īpašnieks vai turētājs atjauno tetovējumu, ja tas kļuvis nesalasāms. Ja krotālija ir nozaudēta, īpašnieks vai turētājs to aizstāj ar jaunu un nozaudēšanas faktu ieraksta novietnes dzīvnieku reģistrā, ja jaunajā krotālijā ir cits dzīvnieka individuālais numurs.</p> <p>Ja cūkas ievestas (izņemot ievēšanu nokaušanai) no citas Eiropas Savienības dalībvalsts, tās pirms pārvietošanas ārpus novietnes apzīmē atbilstoši šo noteikumu prasībām un saglabā to oriģinālo identifikācijas numuru, kas piešķirts valstī, no kuras dzīvnieks ir ievests. Identifikācijas numuru īpašnieks vai turētājs ieraksta novietnes dzīvnieku reģistrā.</p> <p>Ja cūkas ievestas (izņemot ievēšanu nokaušanai) no trešās valsts un tām veiktas pārbaudes atbilstoši normatīvajiem aktiem par veterināro kontroli, kas jāievēro, ievēdot Latvijā dzīvniekus no trešajām valstīm, tās pirms pārvietošanas ārpus novietnes un 30 dienu laikā pēc šo pārbaūžu veikšanas apzīmē atbilstoši šo noteikumu prasībām, saglabājot arī oriģinālo identifikācijas numuru, kas piešķirts valstī, no kuras dzīvnieks ir ievests. Identifikācijas numuru īpašnieks vai turētājs ieraksta novietnes dzīvnieku reģistrā.</p>
	SMR 7	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1760/2000 (2000. gada 17. jūlijs), ar ko izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un paredz liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 820/97 (OVL	4. un 7. pants	<p>prasība "Par liellopu identifikāciju", Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība, kā arī lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība, kur noteikts, ka jaundzimušos teļus un liellopus, kas ievesti no valsts, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts (turpmāk – trešā valsts), ja vien tos neievēd kaušanai, 20 dienu laikā pēc teļa piedzimšanas vai liellopa ievietošanas novietnē apzīmē ar krotālijām, iestiprinot tās abās ausīs.</p> <p>prasība "Par novietnes dzīvnieku reģistru un informācijas sniegšanu", saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība, kā arī lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība, kur noteikts, ka:</p>

[204, 11.8.2000., 1. lpp.\)](#)

Liellopu, zirgu, cūku, aitu un kazu īpašnieks vai turētājs elektroniski vai papīra formā veido un uztur novietnes dzīvnieku reģistru, kurā iekļauj šādu informāciju: par liellopiem – to dzimumu, šķirni, identifikācijas numuru, dzimšanas, nobeigšanās vai nokaušanas datumu, mātes identifikācijas numuru, pārvietošanas datumu, tās novietnes reģistrācijas numuru, no kuras dzīvnieku ievēd vai uz kuru izved.

Īpašnieks vai turētājs novietnes dzīvnieku reģistrā ierakstīto informāciju glabā vismaz trīs gadus pēc dzīvnieka likvidēšanas un informāciju tajā atjauno triju dienu laikā pēc attiecīgā notikuma.

Novietnes dzīvnieku reģistru var neveidot, ja tās īpašnieks ar datu centru ir noslēdzis līgumu par šo noteikumu minētās informācijas reģistrēšanu datu centra elektroniskās paziņošanas sistēmā.

Ja liellopu, zirgu, aitu un kazu novietnē ir notikusi dzīvnieku atnešanās, aborti, veikta dzīvnieku kastrācija, dzīvnieki piedzimuši nedzīvi, tie ir nokauti, nobeigušies, gājuši bojā vai pazuduši, īpašnieks vai turētājs septiņu dienu laikā pēc notikuma datu centram paziņo:

*nokauto, nobeigušos, bojā gājušo vai pazudušo dzīvnieku identifikācijas numuru;

*nokauto vai nobeigušos neapzīmēto dzīvnieku mātes identifikācijas numuru un to dzimšanas datumu.

Ja mainās lauksaimniecības dzīvnieka īpašnieks, iepriekšējais un jaunais īpašnieks septiņu dienu laikā pēc darījuma datu centrā iesniedz dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju, norādot šādu informāciju:

* iepriekšējā un jaunā ganāmpulka reģistrācijas numuru;

* dzīvnieka sugu;

* dzīvnieka identifikācijas numuru – liellopam, zirgam, kazai un aitam;

* cūku, trušu, kažokzvēru, mājputnu, bišu saimju un savvaļas dzīvnieku skaitu un novietnes reģistrācijas numuru;

* pārvietošanas sākuma un beigu datumu un laiku;

* pārvadātāja transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru un pārvadāšanas atļaujas numuru, ja tāda izsniegta saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par dzīvnieku pārvadāšanu.

Ja lauksaimniecības dzīvnieku pārvieto no vienas novietnes uz citu (izņemot pārvietošanu uz kautuvi), īpašnieks vai turētājs septiņu dienu laikā pēc notikuma datu centrā iesniedz dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju, norādot šādu informāciju:

* tās novietnes reģistrācijas numuru, no kuras dzīvnieku pārvieto;

* tās novietnes reģistrācijas numuru, uz kuru dzīvnieku pārvieto;

* dzīvnieka sugu;

* dzīvnieka identifikācijas numuru – liellopam, zirgam, kazai un aitam;

*cūku, trušu, kažokzvēru, mājputnu, bišu saimju un savvaļas dzīvnieku skaitu;

* pārvietošanas sākuma un beigu datumu un laiku;

* pārvadātāja transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru un pārvadāšanas atļaujas numuru, ja tāda izsniegta saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par dzīvnieku pārvadāšanu.

Ja lauksaimniecības dzīvnieku ievēd no citas valsts, īpašnieks vai turētājs septiņu dienu laikā pēc dzīvnieka ievietošanas novietnē datu centrā iesniedz:

				<ul style="list-style-type: none"> * liellopa pases oriģinālu vai zirga pases kopiju; * dokumenta kopiju, kas apliecina liellopa, aitas vai kazas izcelsmi; * veterinārā (veselības) sertifikāta kopiju. <p>Ja lauksaimniecības dzīvnieku izved uz citu valsti, īpašnieks septiņu dienu laikā pēc dzīvnieka izvešanas datu centrā iesniedz veterinārā (veselības) sertifikāta kopiju un datu centra elektroniskās paziņošanas sistēmā par izvešanai paredzētajiem lauksaimniecības dzīvniekiem norāda šādu informāciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> * atrašanās novietnes reģistrācijas numuru; * pārvietošanas galamērķa valsti; * dzīvnieka sugu; * dzīvnieka identifikācijas numuru – liellopam, zirgam, kazai un aitai; * cūku, trušu, kažokzvēru, mājputnu, bišu saimju un savvaļas dzīvnieku skaitu; * dzīvnieka pārvietošanas sākuma datumu un laiku; * pārvadātāja transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru un pārvadāšanas atļaujas numuru, ja tāda izsniegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dzīvnieku pārvadāšanu. <p>Īpašnieks vai turētājs septiņu dienu laikā pēc jaundzimušo teļu apzīmēšanas ar krotālijām paziņo datu centram par dzīvnieka piedzimšanu un apzīmēšanu, norādot 4. dzīvnieka mātes identifikācijas numuru.</p>
SMR 8	Padomes Regula (EK) Nr. 21/2004 (2003. gada 17. decembris), ar ko izveido aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un ar ko groza Regulu (EK) nr. 1782/2003 un Direktīvas 92/102/EEK un 64/432/EEK (QVL 5, 9.1.2004., 8. lpp.)	3., 4. un 5. pants	<p>prasība "Par aitu un kazu identifikāciju" noteikta Ministru kabineta noteikumos Lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība, kā arī lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība:</p> <p>Jaundzimušos jērus un no trešās valsts ievestās aitas, ja vien dzīvniekus neieved kaušanai, 30 dienu laikā pēc jēru piedzimšanas vai pēc aitas ievietošanas novietnē apzīmē ar krotālijām, iestiprinot tās abās ausīs.</p> <p>Jaundzimušos kazlēnus un no trešās valsts ievestās kazas, ja vien dzīvniekus neieved kaušanai, 20 dienu laikā pēc kazlēnu piedzimšanas vai pēc kazas ievietošanas novietnē apzīmē ar krotālijām, iestiprinot tās abās ausīs.</p> <p>prasība "Par informācijas sniegšanu un novietnes dzīvnieku reģistru" noteikta Ministru kabineta noteikumos Lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība, kā arī lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība:</p> <p>Liellopu, zirgu, cūku, aitu un kazu īpašnieks vai turētājs elektroniski vai papīra formā veido un uztur novietnes dzīvnieku reģistru, kurā iekļauj šādu informāciju par aītām un kazām – regulas Nr. 21/2004 pielikuma B daļā minētos datus;</p> <p>Īpašnieks vai turētājs novietnes dzīvnieku reģistrā ierakstīto informāciju glabā vismaz trīs gadus pēc dzīvnieka likvidēšanas un informāciju tajā atjauno triju dienu laikā pēc attiecīgā notikuma.</p> <p>Novietnes dzīvnieku reģistru var neveidot, ja tās īpašnieks ar datu centru ir noslēdzis līgumu par šo noteikumu minētās informācijas reģistrēšanu datu centra elektroniskās paziņošanas sistēmā.</p> <p>Ja lauksaimniecības dzīvnieku pārvieto no vienas novietnes uz citu (izņemot pārvietošanu uz kautuvi), īpašnieks vai turētājs septiņu dienu laikā pēc notikuma datu</p>	

				<p>centrā iesniedz dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju, norādot šādu informāciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> * tās novietnes reģistrācijas numuru, no kuras dzīvnieku pārvieto; * tās novietnes reģistrācijas numuru, uz kuru dzīvnieku pārvieto; * dzīvnieka sugu; * dzīvnieka identifikācijas numuru – liellopam, zirgam, kazai un aitai; * cūku, trušu, kažokzvēru, mājputnu, bišu saimju un savvaļas dzīvnieku skaitu; * pārvietošanas sākuma un beigu datumu un laiku; * pārvadātāja transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru un pārvadāšanas atļaujas numuru, ja tāda izsniegta saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par dzīvnieku pārvadāšanu. <p>Ja lauksaimniecības dzīvnieku ievēd no citas valsts, īpašnieks vai turētājs septiņu dienu laikā pēc dzīvnieka ievietošanas novietnē datu centrā iesniedz:</p> <ul style="list-style-type: none"> * liellopa pases oriģinālu vai zirga pases kopiju; * dokumenta kopiju, kas apliecina liellopa, aitas vai kazas izcelsmi; * veterinārā (veselības) sertifikāta kopiju. <p>Ja lauksaimniecības dzīvnieku izved uz citu valsti, īpašnieks septiņu dienu laikā pēc dzīvnieka izvešanas datu centrā iesniedz veterinārā (veselības) sertifikāta kopiju un datu centra elektroniskās paziņošanas sistēmā par izvešanai paredzētajiem lauksaimniecības dzīvniekiem norāda šādu informāciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> * atrašanās novietnes reģistrācijas numuru; * pārvietošanas galamērķa valsti; * dzīvnieka sugu; * dzīvnieka identifikācijas numuru – liellopam, zirgam, kazai un aitai; * cūku, trušu, kažokzvēru, mājputnu, bišu saimju un savvaļas dzīvnieku skaitu; * dzīvnieka pārvietošanas sākuma datumu un laiku; * pārvadātāja transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru un pārvadāšanas atļaujas numuru, ja tāda izsniegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dzīvnieku pārvadāšanu.
Dzīvnieku slimības	SMR 9	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 999/2001 (2001. gada 22. maijs), ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai (OV L 147, 31.5.2001., 1. lpp.)	7., 11., 12., 13. un 15. pants	Transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (TSE) profilakses, kontroles un apkarošanas pasākumi: "Ierobežojumi lauksaimniecības dzīvnieku barošanā", prasība "Transmisīvās sūkļveida encefalopātijas profilakses un kontroles pasākumi" noteikti ar Veterinārmedicīnas likumu, kas nosaka, ka dzīvnieku īpašniekiem vai turētājiem ir pienākums nekavējoties ziņot praktizējošam veterinārārstam par dzīvnieka nobeigšanos, abortiem, vairāku dzīvnieku vienlaicīgas saslimšanas gadījumiem un jebkuru gadījumu, kas rada aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar infekcijas slimību.
Augu aizsardzības līdzekļi	SMR 10	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK	55. pants, pirmais un otrais teikums	prasība "Augu aizsardzības līdzekļu lietošana" regulēta ar Augu aizsardzības likumu, kur: <ul style="list-style-type: none"> * Augu aizsardzības līdzekļus atļauts laist tirgū, lietojot un uzglabāt saskaņā ar regulu Nr. 1107/2009 * Augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšana - Personas, kuras iegādājušās augu aizsardzības līdzekļus, ir atbildīgas par to uzglabāšanu aizslēdzamās, bērniem un dzīvniekiem nepieejamās vietās, atsevišķi no pārtikas produktiem un lopbarības * Augu aizsardzības līdzekļu lietošana - Persona augu aizsardzības līdzekļus lieto,

			(OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.)		<p>ievērojot norādes marķējumā, Eiropas un Vidusjūras augu aizsardzības organizācijas noteiktos labas augu aizsardzības prakses principus</p> <p>*pirmās un otrās klases augu aizsardzības līdzekļiem attiecas šādi ierobežojumi- tos atļauts lietot profesionālam augu aizsardzības līdzekļu lietotājam, augu aizsardzības līdzekļu lietošanas operatoram vai augu aizsardzības konsultantam.</p> <p>Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par Augu aizsardzības līdzekļu lietošanu:</p> <p>*Augu aizsardzības līdzekļus uzglabā oriģinālā iepakojumā, ievērojot marķējumā noteiktos uzglabāšanas apstākļus, kā arī Augu aizsardzības likuma un Aizsargjoslu likuma prasības.</p> <p>*Augu aizsardzības līdzekļus atļauts lietot tikai tam mērķim un pret tiem kaitīgajiem organismiem, kas minēti marķējumā, nepārsniedzot norādīto devu, kā arī ievērojot marķējuma prasības par augu aizsardzības līdzekļu atšķaidīšanu un maisījumu gatavošanu pirms lietošanas, kultūrauga attīstības stadiju, apstrāžu skaitu sezonā, nogaidīšanas laiku no pēdējās apstrādes līdz ražas novākšanai un ierobežojumus attiecībā uz cilvēku un dzīvnieku veselības un vides aizsardzību.</p> <p>*Pirmās un otrās reģistrācijas klases augu aizsardzības līdzekļu lietotājs kārtā reģistrācijas žurnālu. Reģistrācijas žurnālā uzskaita gan iegādātos augu aizsardzības līdzekļus (norāda saņemšanas datumu, augu aizsardzības līdzekļa nosaukumu, iepakojuma lielumu un daudzumu), gan izlietos augu aizsardzības līdzekļus (norāda informāciju par apstrādāto kultūraugu sugu vai objektu (piemēram, labības noliktava), apstrādāto teritoriju, tās platību, apstrādes datumu, lietotā augu aizsardzības līdzekļa nosaukumu un devu). Reģistrācijas žurnālu glabā vismaz trīs gadus.</p>
Dzīvnieku labturība	Dzīvnieku labturība	SMR 11	<p>Padomes Direktīva 2008/119/EK (2008. gada 18. decembris), ar ko nosaka obligātos standartus teļu aizsardzībai</p> <p>(OV L 10, 15.1.2009., 7. lpp.)</p>	3. un 4. pants	<p>Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem "Teļu labturības prasības" :</p> <p>Novietnē teļus tur nepiesietus. Teļiem neliek apaušus.</p> <p>* Teļus, kurus tur grupās, barošanas laikā atļauts piesiet uz laiku, ne ilgāku par vienu stundu.</p> <p>* Teļu piesiešanai izvēlas valgu no atbilstoša materiāla, kas nerada dzīvniekiem ievainojumus, piemērotā garumā, lai neapgrūtinātu piecelšanos, apgulšanos un barības uzņemšanu. Ja teļi ir piesieti, tos regulāri pārbauda un sakārto valgu.</p> <p>* Teļus pēc astoņu nedēļu vecuma netur individuāļajos sprostos, izņemot praktizējoša veterinārārsta noteiktus gadījumus, kad teļus nepieciešams izolēt veselības stāvokļa vai uzvedības dēļ.</p> <p>* Teļus uzreiz pēc to piedzimšanas, bet ne vēlāk kā sešu stundu laikā, nodrošina ar pirmpienu.</p> <p>* Teļus no divu nedēļu vecuma nodrošina ar svaigu ūdeni teļu fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošā daudzumā. Slimiem teļiem, kā arī karstā laikā teļiem ir pastāvīgi pieejams svaigs ūdens.</p> <p>*Teļus baro ne retāk kā divas reizes dienā ar to vecumam, svaram, uzvedības un fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu barību. Barība:</p> <p>* satur nepieciešamo dzelzs daudzumu, lai nodrošinātu asinīs vidējo hemoglobīna līmeni vismaz 4,5 mmol/l teļiem, kas ir vecāki par divām nedēļām;</p> <p>* ir sagremojama, šķiedrvielām bagāta sausa barība. Teļiem vecumā no astoņām līdz divdesmit nedēļām šķiedrvielas daudzumu palielina no 50 līdz 250 gramiem.</p> <p>*Teļus no divu nedēļu vecuma nodrošina ar barības maisījumiem, kas paredzēti teļu ēdināšanai kā papildbarība.</p>

			<p>*Teļiem, kurus tur grupās, nodrošina vienlaicīgu piekļūšanu barībai, izņemot gadījumus, ja to barošanai izmanto zīdīšanu vai automātiskās barošanas metodi. Novietnē nodrošina apgaismojumu ne mazāk par astoņām stundām diennaktī.</p> <p>*Teļu guļvietas:</p> <ul style="list-style-type: none"> -uztur sausas, izmantojot dzīvnieku veselībai nekaitīgus pakaišus; -ierīko tā, lai nodrošinātu dzīvniekiem iespēju brīvi piecelties, apgulties, atpūsties un redzēt vienu otru; -nodrošina ar piemērotiem pakaišiem visiem teļiem, kas ir jaunāki par divām nedēļām. <p>* Novietnes grīdas ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mehāniski izturīgas; - gludas un neslidenas, lai nepieļautu iespēju teļiem savainoties; - tīrāmas un dezinficējamas. <p>*Individuālos sprostus, izņemot sprostus, kuros ievieto slimos teļus, izveido:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ar redzējuma sānu sienām, lai nodrošinātu redzes un ožas kontaktu ar blakussprostos esošajiem dzīvniekiem; - noteiktā augstumā, kas nav zemāks par ievietotā dzīvnieka skausta augstumu, tam stāvēt; - noteiktā garumā, kas nav mazāks par ievietotā dzīvnieka garumu (mēra no dzīvnieka purngala līdz sēdes kaulam un iegūto skaitli reizina ar 1,1). <p>* Teļiem, kurus tur grupās, atbilstoši to svaram nodrošina katram šādu platību:</p> <ul style="list-style-type: none"> - līdz 150 kg smagiem teļiem - ne mazāku par 1,5 m²; - no 150 līdz 220 kg smagiem teļiem - ne mazāku par 1,7 m²; - 220 kg un smagākiem teļiem - ne mazāku par 1,8 m². <p>* Teļus, kurus tur novietnē, pārbauda ne retāk kā divas reizes diennaktī, teļus, kurus tur ārpus novietnes, - ne retāk kā reizi diennaktī.</p> <p>Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Lauksaimniecības dzīvnieku vispārīgās labturības prasības:</p> <p>*Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojums nedrīkst būt ar asām malām vai izciļņiem, kas varētu dzīvniekus savainot.</p> <p>*Lauksaimniecības dzīvnieka īpašnieks dzīvnieka pārbaudes veikšanai jebkurā diennaktī laikā nodrošina atbilstošu (pastāvīgu vai pārvietojamu) apgaismojumu</p> <p>*Lauksaimniecības dzīvnieka īpašnieks nodrošina, lai:</p> <ul style="list-style-type: none"> -tiktu izvākti kūtsmēsli atbilstoši novietnē paredzētajai kūtsmēslu izvākšanas tehnoloģijai; -ne retāk kā reizi diennaktī tiktu izvākti bojātie barības pārpalikumi.
SMR 12	Padomes Direktīva 2008/120/EK (2008. gada 18. decembris), ar kuru nosaka minimālos standartus cūku aizsardzībai (OV L 47, 18.2.2009., 5. lpp.)	3. pants un 4. pants	<p>Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Cūku labturības prasībām:</p> <p>* Cūkas baro ne retāk kā reizi dienā.</p> <p>* Ja cūkas tur grupās un baro, neizmantojot zīdīšanu vai automātiskās barošanas metodi, tām nodrošina iespēju vienlaikus piekļūt barībai.</p> <p>*Cūkām, kas ir vecākas par divām nedēļām, nodrošina iespēju brīvi uzņemt svaigu ūdeni.</p> <p>*Ir atļautas cūku identifikācijas procedūras un šādas neārstnieciskas operācijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sivēniem līdz septiņu dienu vecumam – acu zobu izkniebšana vai noslīpēšana, veidojot veselu līdzenu zobu virsmu; - kuļiņiem – ilkņu saīsināšana, ja nepieciešams;

				<p>- daļēja astes amputācija; - vīriešu kārtas dzīvnieku kastrācija (kastrējot nedrīkst plēst audus); - deguna riņķa ielikšana dzīvniekiem, ko audzē āra apstākļos brīvā turēšanas sistēmā - daļēja astes amputāciju un sivēniem līdz septiņu dienu vecumam - acu zobu izkniebšana vai noslīpēšana, veidojot veselu līdzenu zobu virsmu procedūras veic tikai tādā gadījumā, ja ir savainoti sivēnmāšu pupi vai dzīvnieku ausis un astes. Pirms minētajām procedūrām, ņemot vērā vides apstākļus un dzīvnieku blīvumu grupās, veic pasākumus, lai nepieļautu astu nokošanu vai citas nevēlamas parādības. Ja minētās procedūras tiek veiktas, maina cūku turēšanas apstākļus vai saimniekošanas sistēmu.</p> <p>*Iepriekš minētās neārstnieciskās operācijas atbilstošos sanitāros apstākļos ar piemērotiem līdzekļiem veic praktizējošs veterinārārsts vai persona, ko veterinārārsts ir teorētiski un praktiski apmācījis attiecīgo operāciju veikšanā.</p> <p>*Sivēnus, kas vecāki par septiņām dienām, kastrē vai tiem asti amputē praktizējošs veterinārārsts, izmantojot anestēzijas līdzekļus un prolongētos analgētiskos līdzekļus.</p> <p><u>Dažādu tipu cūku turēšanas prasības:</u></p> <p>*Katram atšķirtam sivēnam, audzējamai cūkai un nobarojamai cūkai, izņemot apsēklotas jauncūkas un sivēnmātes, kuras tur grupās, atbilstoši dzīvnieka svaram nodrošina šādu platību:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 0,15 kvadrātmētru, ja cūkas svars ir līdz 10 kilogramiem; - 0,20 kvadrātmētru, ja cūkas svars ir no 11 līdz 20 kilogramiem; - 0,30 kvadrātmētru, ja cūkas svars ir no 21 līdz 30 kilogramiem; - 0,40 kvadrātmētru, ja cūkas svars ir no 31 līdz 50 kilogramiem; - 0,55 kvadrātmētrus, ja cūkas svars ir no 51 līdz 85 kilogramiem; - 0,65 kvadrātmētrus, ja cūkas svars ir no 86 līdz 110 kilogramiem; - vienu kvadrātmētru, ja cūkas svars ir lielāks par 110 kilogramiem. <p>* Apsēklotai jauncūkai, ko tur grupā, nodrošina vismaz 1,64 kvadrātmētrus lielu kopējo grīdas platību.</p> <p>*Sivēnmātei, ko tur grupā, nodrošina vismaz 2,25 kvadrātmētrus lielu kopējo grīdas platību.</p> <p>* Ja apsēklotas jauncūkas vai sivēnmātes tur grupās, kurās ir mazāk par sešām cūkām, šo noteikumu minēto kopējo grīdas platību palielina par 10 procentiem.</p> <p>* Ja apsēklotas jauncūkas vai sivēnmātes tur grupās, kurās ir 40 un vairāk cūku, šo noteikumu minēto kopējo grīdas platību var samazināt par 10 procentiem.</p> <p>* Daļai no kopējās grīdas platības, kas minēta šajos noteikumos, ir ciets vienlaidu segums:</p> <ul style="list-style-type: none"> - apsēklotai jauncūkai paredz vismaz 0,95 kvadrātmētrus cietā grīdas seguma; - grūsnai sivēnmātei paredz vismaz 1,3 kvadrātmētrus cietā grīdas seguma; - kanalizācijas atveres aizņem ne vairāk par 15 procentiem no grīdas platības. <p>*Ja cūkas tur grupās novietnēs, kurās ir betona-redeļu grīda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maksimālais spraugu platums starp redelēm ir: - sivēniem – 11 milimetru; - atšķirti sivēniem – 14 milimetru; - audzējamām cūkām un nobarojamām cūkām – 18 milimetru; - jauncūkām pēc apsēklošanas un sivēnmātēm – 20 milimetru; - minimālais redeļu platums ir:
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - sivēniem un atšķirtiem sivēniem – 50 milimetru; - audzējamām cūkām, nobarojamām cūkām, jauncūkām pēc apsēklošanas un sivēnmātēm – 80 milimetru. * Būvējot vai pārbūvējot novietnes, telpās aizliegts ierīkot jauncūku un sivēnmāšu piesiešanai paredzētu aprīkojumu. * Jauncūkas un sivēnmātes aizliegts turēt piesietas. * Ja novietnē ir vairāk par 10 sivēnmātēm, sivēnmātes un jauncūkas laikposmā no četrām nedēļām pēc apsēklošanas līdz nedēļai pirms plānotās atnešanās tur grupās. Ja aizgaldā ir seši vai vairāk dzīvnieki, aizgalda malas ir vismaz 2,8 metrus garas. Ja aizgaldā ir mazāk par sešiem dzīvniekiem, aizgalda malas ir vismaz 2,4 metrus garas. * Ja novietnē ir mazāk par 10 sivēnmātēm, sivēnmātes un jauncūkas laikposmā no četrām nedēļām pēc apsēklošanas līdz nedēļai pirms plānotās atnešanās var turēt individuālos aizgaldos, nodrošinot tām iespēju brīvi pagriezties. * Sivēnmātēm un jauncūkām nodrošina pastāvīgi pieejamus pakaišus, kas atbilst šo noteikumu 43.1.apakšpunktā minētajām prasībām. *Lai apmierinātu cūku izsalkumu un tieksmi košļāt, grūsnas sivēnmātes, kas neziņa, un jauncūkas nodrošina ar pietiekamu daudzumu barības, kas ir lielos gabalos vai ar augstu šķiedrvielu saturu un lielu enerģētisko vērtību. * Kuiļa aizgalda platību paredz ne mazāku par sešiem kvadrātmetriem, lai dzīvniekam nodrošinātu kustību brīvību un tas varētu dzirdēt, redzēt un saost citas cūkas. * Ja kuiļa aizgaldā paredzēts lecīnāt cūkas, nodrošina vismaz 10 kvadrātmtru lielu platību bez šķēršļiem. * Grūsnas sivēnmātes un jauncūkas: <ul style="list-style-type: none"> - apstrādā pret endoparazītiem un ektoparazītiem, ja nepieciešams; - notīra pirms ievietošanas atnešanās aizgaldā. * Grūsnas sivēnmātes un jauncūkas nedēļu pirms plānotās atnešanās nodrošina ar mīgas taisīšanai piemērotiem materiāliem pietiekamā daudzumā, ja novietnē neizmanto šķidro mēslu aizvadīšanas sistēmu, kas tehniski nav tam piemērota. * Atnešanās aizgaldā nodrošina brīvu platību dabisku dzemdību atvieglošanai vai palīdzības sniegšanai dzemdību laikā. * Atnešanās aizgaldā nodrošina sivēnu aizsardzībai piemērotu nožogojumu. * Sivēniem nodrošina pietiekami lielu platību, kur visi sivēni vienlaikus var apgulties. Tā var būt no cieta seguma, izklāta ar īpašu paklāju, salmu pakaišiem vai citu piemērotu materiālu. * Atnešanās aizgaldā sivēniem nodrošina pietiekami lielu platību, lai tie bez grūtībām var zīst sivēnmāti. * Sivēnus nedrīkst atšķirt no sivēnmātes, pirms tie sasniedz 28 dienu vecumu. * Sivēnus var atšķirt no sivēnmātes pēc 21 dienas vecuma sasniegšanas, ja tas nepieciešams sivēnmātes vai sivēnu veselības un labturības dēļ. Tādā gadījumā sivēnus ievieto īpaši paredzētā novietnē, ko pirms katras jaunas dzīvnieku grupas ievietošanas tīra un dezinficē. * Atšķirtos sivēnus, audzējamās un nobarojamās cūkas tur grupās, pēc iespējas samazinot pārgrupēšanas nepieciešamību. * Pārgrupējot jebkura vecuma cūkas: <ul style="list-style-type: none"> - to vēlams izdarīt nedēļas laikā pēc atšķiršanas; - aizgaldā nodrošina cūkām iespēju izvairīties citai no citas; - trankvilizatorus lieto tikai pēc praktizējoša veterinārārsta ieteikumiem;
--	--	--	---

			<p>- nodrošina adaptācijas uzraudzību.</p> <p>* Ja cūku grupā vērojamas izteiktas agresijas pazīmes, noskaidro tās iemeslus un veic atbilstošus pasākumus, piemēram, dzīvniekus nodrošina ar pietiekamu daudzumu salmu vai citiem materiāliem, lai tos nodarbinātu. Apdraudētās vai īpaši agresīvās cūkas atšķir no pārējās dzīvnieku grupas un uz laiku ievieto atsevišķā aizgaldā.</p> <p><u>Prasības cūku novietnēm:</u></p> <p>*Cūku novietnē nav vēlami trokšņi, kuru stiprums pārsniedz 85 decibelus, kā arī pēkšņi un ilgstoši trokšņi.</p> <p>* Cūku aizgaldus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošina ar pietiekamu daudzumu cūku nodarbināšanai paredzētu veselībai nekaitīgu materiālu (piemēram, salmiem, sienu, koksni, zāģskaidām, sēņu kompostu, kūdru vai šo materiālu sajaukumu), kas ir piemērots attiecīgajai kanalizācijas sistēmai; - nodrošina ar siltu, ērtu, pietiekami tīru un sausu guļvietu, kur vienlaikus visas cūkas var atpūsties; - ierīko tā, lai cūkas redzētu cita citu. Minētais nosacījums neattiecas uz jauncūkām un sīvēnmātēm, kuras nedēļu pirms plānotās atnešanās un atnešanās laikā var turēt atsevišķi. <p>* Novietnes grīdas ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mehāniski izturīgas; - gludas un nav slidenas, lai novērstu iespēju, ka cūkas savainojas; - piemērotas cūku lielumam un svaram. <p>* Novietnē vismaz astoņas stundas diennaktī nodrošina apgaismojumu ar gaismas intensitāti, kas ir ne mazāka par 40 luksiem.</p>
SMR 13	Padomes Direktīva 98/58/EK (1998. gada 20. jūlijs) par lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 221, 8.8.1998., 23. lpp.)	4. pants	<p>Vispārīgās labturības prasības lauksaimniecības dzīvniekiem paredz saskaņā ar Dzīvnieku aizsardzības likumu, kas nosaka: *Ja lauksaimniecības dzīvnieks ir slims vai guvis traumu, dzīvnieka īpašnieks vai turētājs nekavējoties nodrošina tam nepieciešamo aprūpi un pieaicina praktizējošu veterinārārstu ārstnieciskās palīdzības sniegšanai.</p> <p>Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par Lauksaimniecības dzīvnieku vispārīgās labturības prasībām:</p> <p>*Lauksaimniecības dzīvniekus noteiktos laika intervālos baro ar to vecumam, sugai un fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu pilnvērtīgu barību un dzirdina ar svaigu ūdeni. Dzīvnieku barība un ūdens nesatur vielas un priekšmetus, kas dzīvniekam var izraisīt ciešanas vai savainojumus.</p> <p>* Lauksaimniecības dzīvnieku novietnes automātisko un mehānisko aprīkojumu pārbauda ne retāk kā reizi dienā un konstatētos bojājumus nekavējoties novērš. Ja tas nav iespējams, nekavējoties veic nepieciešamos pasākumus lauksaimniecības dzīvnieku veselības un labturības nodrošināšanai. Lai novērstu ugunsbīstamības risku un elektrotraumas, novietni apsaimnieko saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ugunsdrošību un elektrodrošību.</p> <p>*Lauksaimniecības dzīvniekiem nodrošina to sugai, fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām nepieciešamo fizisko aktivitāti. Ja dzīvnieks ilgstoši vai pastāvīgi ir piesiets vai tā kājas ir sapītas ar valgu, vai tas atrodas būrī, dzīvniekam nodrošina</p>

				<p>pietiekami daudz vietas kustībām.</p> <p>*Nepieļauj lauksaimniecības dzīvnieka turēšanu pastāvīgā tumsā. Ja dzīvnieku tur pastāvīgā mākslīgā apgaismojumā, tam nodrošina nepieciešamo atpūtu no šī apgaismojuma. Ja lauksaimniecības dzīvnieka fizioloģisko un etoloģisko vajadzību nodrošināšanai dabiskais apgaismojums nav pietiekams, nodrošina pienācīgu mākslīgo apgaismojumu.</p> <p>*Lauksaimniecības dzīvniekus, kas tiek turēti āra apstākļos, aizsargā no nelabvēlīgiem laikapstākļiem un plēsējiem, kā arī nepieļauj draudus to veselībai un dzīvībai.</p> <p>* Novietnes, aplokus, aizgaldus un aprīkojumu izgatavo no materiāliem, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nekaitē lauksaimniecības dzīvnieka veselībai; - ir tīrāmi un dezinficējami. <p>*Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojums nedrīkst būt ar asām malām vai izciļņiem, kas varētu dzīvniekus savainot.</p> <p>* Lauksaimniecības dzīvnieku barošanas un dzirdināšanas vietas iekārto tā, lai nepieļautu barības un ūdens piesārņojumu un nodrošinātu visu dzīvnieku ērtu piekļūšanu barošanas un dzirdināšanas vietām, novēršot savstarpējās konkurences negatīvo ietekmi.</p> <p>*Slimību profilaksei, ārstniecībai vai zootehniskos nolūkos lauksaimniecības dzīvniekiem dod veterinārās zāles. Ja dzīvniekiem ievadītas lietošanas ierobežojumiem pakļautas zāles, tās lieto saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par ierobežojumiem zāļu lietošanā dzīvniekiem, kā arī dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu aprītē.</p> <p>*Lauksaimniecības dzīvnieka īpašnieks dzīvnieka pārbaudes veikšanai jebkurā diennaktī laikā nodrošina atbilstošu (pastāvīgu vai pārvietojamu) apgaismojumu.</p> <p>*Lauksaimniecības dzīvnieka īpašnieks nodrošina, ka gaisa apmaiņa, ventilācija, putekļu daudzums, temperatūra, relatīvais gaisa mitrums, gāzu koncentrācija un trokšņu intensitāte nekaitē lauksaimniecības dzīvniekam un atbilst dzīvnieka fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām.</p> <p>*Novietnes, kas aprīkotas ar mākslīgās ventilācijas iekārtu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - apgādā ar trauksmes ierīci, kas iekārtas bojājuma laikā brīdina par ventilācijas traucējumiem. Trauksmes ierīci regulāri pārbauda; - nodrošina ar rezerves ventilāciju, kas garantē pietiekamu gaisa apmaiņu un saglabā dzīvnieka veselību un labsajūtu, ja pamatsistēma ir bojāta. <p>*Lauksaimniecības dzīvnieka īpašnieks nodrošina, lai ne retāk kā reizi diennaktī tiktu pārbaudīta lauksaimniecības dzīvnieku veselība un turēšanas apstākļu atbilstība lauksaimniecības dzīvnieku labturības prasībām;</p> <ul style="list-style-type: none"> - slimais vai savainotais lauksaimniecības dzīvnieks tiktu nošķirts, bet, ja tas nav iespējams, tiktu nodrošināti tā atveseļošanai piemēroti apstākļi; - tiktu veikta uzskaitē par lauksaimniecības dzīvnieka saslimšanas gadījumiem, tā ārstēšanu vai dzīvnieka nāvi. Šo informāciju glabā trīs gadus un pēc pieprasījuma uzrāda Pārtikas un veterinārā dienesta inspektoram; - par lauksaimniecības dzīvnieku rūpētos atbilstošs skaits darbinieku ar attiecīgām prasmēm un profesionālajām iemaņām. <p>*Aizliegts pārveidot lauksaimniecības dzīvnieka izskatu, izņemot gadījumus, ja tas ir noteikts dzīvnieku aizsardzības un labturības jomu regulējošajos normatīvajos aktos.</p>
--	--	--	--	--

			<p>*Aizliegts izmantot lauksaimniecības dzīvnieku dabisko vai mākslīgo vairošanu vai vairošanas procedūras, kas izraisa vai var izraisīt dzīvniekam sāpes vai savainojumus. Saskaņā ar dzīvnieku aizsardzības un labturības jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem ir atļauts izmantot veidus, kas varētu izraisīt nelielas vai īslaicīgas ciešanas vai savainojumus.</p>
--	--	--	---